

PROJEKAT FINANSIRA
EVROPSKA UNIJA

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA
PRAVA I IZBJEGLICE

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA
PODUZETNIŠTVA I OBRTA

VLADA REPUBLIKE SRPSKE
MINISTARSTVO UPRAVE I LOKALNE
SAMOUPRAVE

COFPC
SAVEZ OPŠTINA I
GRADOVA
REPUBLIKE SRPSKE

Empowered lives.
Resilient nations.

PROJEKAT „LOKALNI INTEGRISANI RAZVOJ“

PRILOG II

SAŽETAK PROJEKTA

Sarajevo, 23. 2. 2016.

1. SADRŽAJ

1. SADRŽAJ	2
2. UVOD	3
3. OBRAZLOŽENJE POTREBE ZA PROJEKTOM.....	3
4. OPIS PROJEKTA	4
4.1 Opći i specifični ciljevi.....	4
4.2 Strategija intervencije i glavna područja djelovanja	5
4.3 Aktivnosti projekta.....	6
4.4 Geografski obuhvat.....	7
4.5 Ciljne grupe i krajnji korisnici.....	8
4.6 Metodologija	8

2. UVOD

Projekat „Lokalni integrisani razvoj“ se zasniva na Akcionom dokumentu o integrisanom lokalnom razvoju - dijelu šireg Strateškog dokumenta Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (EU IPA) II, koji je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine u decembru 2014. godine¹. Projekat je trogodišnja inicijativa (2016.-2018.) koju primarno finansira Evropska unija (EU), a provodi ga Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, Ministarstvom razvoja, poduzetništva i obrta Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvom uprave i lokalne samouprave Republike Srpske i dva saveza opština/općina i gradova. Ovaj sažetak Projekta ima za cilj da pruži uvid u opseg djelovanja i njegove glavne aktivnosti.

3. OBRAZLOŽENJE POTREBE ZA PROJEKTOM

Bosna i Hercegovina se suočava sa složenim **razvojnim izazovima**, među kojima su ekonomsko slabljenje, rastuće siromaštvo i socioekonomske nejednakosti. Dugotrajan politički zastoj, zajedno sa kompleksnim ustavnim uređenjem, ima za posljedicu niz trajnih izazova za socioekonomski razvoj, od neadekvatnog zakonodavstva i korupcije², do slabih investicija³, negativnog rasta bruto društvenog proizvoda (BDP) i izrazito visokog broja nezaposlenih. Navedeni problemi direktno utiču na sve teže socijalno stanje, uključujući sve veće siromaštvo i nejednakosti među različitim područjima i socijalnim grupama. Oblast ekonomije konstantno se suočava sa brojnim preprekama, među kojima su loša infrastruktura i općenito nepovoljan ambijent za investiranje.

Ipak, u posljednjih nekoliko godina ohrabrujući **napredak se ostvaruje na lokalnom nivou**, uključujući i onaj u smislu prevazilaženja posljedica poplava iz 2014. godine. S obzirom na decentralizirani institucionalni kontekst u državi, lokalni razvoj pruža pogodniji okvir za brzo ostvarivanje vidljivih rezultata u kratkoročnom i srednjeročnom periodu. Organi na lokalnom nivou su osjetljiviji za lokalne probleme, a lokalno vođene inicijative mogu bolje odgovoriti na konkretne i urgentne potrebe zajednice. Nadalje, očekuje se da rezultati na lokalnom nivou daju podsticaj za promjene na višim nivoima.

Unatoč napretku, još uvijek je potrebno unaprijediti **kapacitete lokalnih vlasti za planiranje i upravljanje** ukoliko se želi da one postanu pokretačka snaga procesa lokalnog razvoja i osiguraju kvalitetne javne usluge. Uvođenje standardizovanog pristupa lokalnom strateškom planiranju u 2009. godini doprinijelo je ostvarenju pozitivnog pomaka prema sistemskom, efektivnom i održivom lokalnom razvoju, a oko 70% lokalnih vlasti je izradilo razvojne strategije. Međutim, ograničeni organizacijski i upravljački kapaciteti za realizaciju strategija kroz konkretne projekte, „prekinuta“ veza između strategija i lokalnih budžeta, zajedno s nedovoljnim finansijskim resursima i neiskorištenim potencijalnom partnerstava, predstavljaju izazov za uspješnu provedbu lokalnih razvojnih strategija.

Pomak ka integrisanom planiranju i provedbi strategija iziskuje i promjenu fokusa sa klasičnih upravnih i komunalnih poslova na djelatnosti iz oblasti razvoja. Nadalje, integrisane strategije, koje obuhvataju ciljeve od ekonomskog do socijalnog razvoja i zaštite okoliša, zahtijevaju udruženo i usklađeno djelovanje svih odjeljenja i službi te dosljedno usklađivanje s općinskim budžetima, kako bi se osigurala učinkovita provedba. Skoro 30% lokalnih vlasti je započelo s primjenom pristupa integrisanog općinskog upravljanja⁴ i

¹ Izvor: http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/news/annexe_acte_autonome_nlw_part1v1.pdf.

² Izvor: <https://www.transparency.org/cpi2014/results>

³ Izvor: <http://www.fipa.gov.ba/informacije/statistike/investicije/default.aspx?id=180&langTag=hr-HR>

⁴ Rezultati su ostvareni kroz Projekat integrisanog lokalnog razvoja (2008.-2016.), koji predstavlja zajedničku inicijativu Vlade Švicarske i UNDP-a, a provodi se u partnerstvu s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvom uprave i lokalne samouprave RS, Federalnim ministarstvom pravde, oba saveza općina/opština i gradova te 40 jedinica lokalne samouprave.

njihova iskustva ukazuju na pozitivan uticaj operativne funkcije upravljanja lokalnim razvojem na uspješan rad općinske administracije.

Imajući u vidu da se njihove uloge mijenjaju i postaju sve izraženije, lokalnim vlastima je potreban čitav novi skup institucionalnih i tehničkih kapaciteta kako bi preuzele ulogu razvojnih lidera, posebno u nedovoljno razvijenim područjima.

Jedinice lokalne samouprave su ključni pružaoci **osnovnih javnih usluga na lokalnom nivou**, uključujući one u vezi s lokalnim putevima, vodosnabdijevanjem i kanalizacijom, odlaganjem otpada, grijanjem, stambenim poslovima, kulturom i sportom. Međutim, pružanje usluga je izrazito neujednačeno, pristup uslugama i njihov kvalitet nisu uvijek na odgovarajućem nivou, a posebna unapređenja su potrebna u ruralnim područjima. Ograničeni finansijski resursi dovode do ad hoc i iscjepkanog ulaganja u infrastrukturu, nedovoljnog finansiranja usluga i propusta po pitanju odgovornosti. Lokalne vlasti mogu unaprijediti i **namicanje sredstava iz vanjskih izvora za realizaciju održivih projekata** i dopuniti svoje nerijetko ograničene budžete. Ovi izazovi su dodatno izraženi usljed poplava iz maja 2014. godine. U takvom kontekstu važno je postaviti prioritete, **optimizirati rashode**, pored lokalnih finansijskih resursa osigurati i finansijsku podršku viših nivoa vlasti i pažljivo usmjeriti alokaciju oskudnih sredstava.

Imajući u vidu njihovu ulogu moderatora procesa lokalnog razvoja, lokalnim vlastima neophodni su i kapaciteti za učinkovitu **saradnju i partnerstvo sa socio-ekonomskim akterima**. Dok se saradnja s civilnim društvom unaprijedila putem formalnih sporazuma o partnerstvu i transparentnijih mehanizama finansiranja, iskustva su i dalje različita kada je u pitanju učinkovit angažman građana, a posebno najugroženijih skupina stanovništva u javnim poslovima.

S obzirom da su jedinice lokalne samouprave stjecište i većine aktivnosti vezanih za pokretanje biznisa, značajna je uloga lokalnih vlasti u stvaranju **povoljnog poslovnog okruženja i poticanju ekonomskog rasta**. Uprkos pozitivnim iskustvima, lokalne vlasti i dalje ne posjeduju odgovarajuću ekonomsku ekspertizu i alate da se angažuju u produktivnom javno-privatnom dijalogu i učine svoje područje privlačnijim za investiranje kroz stvaranje održive poslovne infrastrukture, podršku osposobljavanju za zapošljavanje i lokalnom poduzetništvu, a u svrhu ekonomskog rasta i kreiranja novih radnih mjesta.

4. OPIS PROJEKTA

4.1 Opći i specifični ciljevi

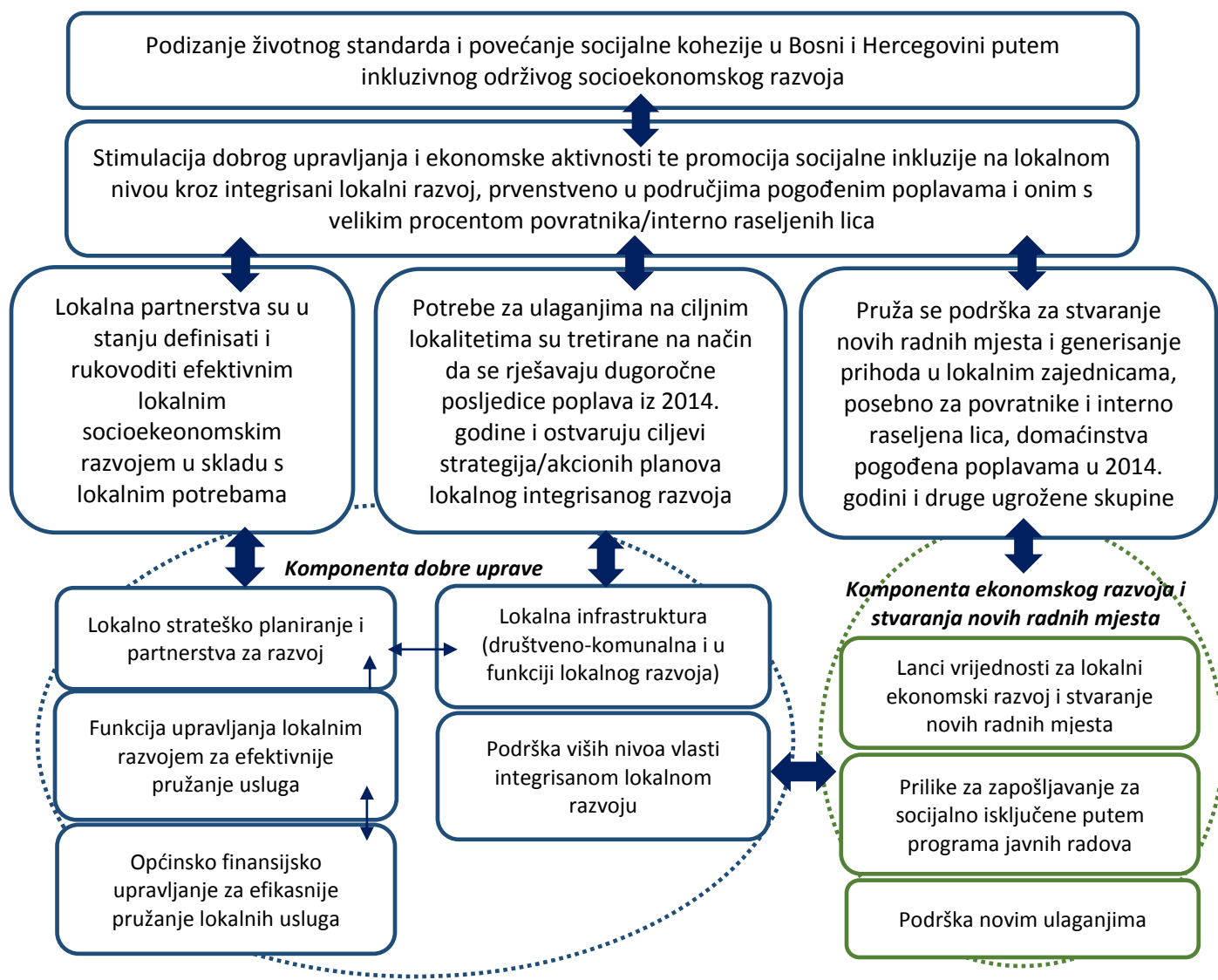
Opći cilj projekta je podizanje životnog standarda i povećanje socijalne kohezije u Bosni i Hercegovini putem inkluzivnog održivog socioekonomskog razvoja.

Specifični cilj je stimulacija odgovornog i dobrog upravljanja, ekonomske aktivnosti te promocija socijalne inkluzije na lokalnom nivou kroz integrisani lokalni razvoj, prvenstveno u područjima pogođenim poplavama i onim s velikim procentom povratnika/interno raseljenih lica.

Projekat podrazumijeva tri međusobno povezana **rezultata**: 1.) Lokalna partnerstva su u stanju definisati pravce i rukovoditi efektivnim lokalnim socioekonomskim razvojem u skladu s potrebama, 2.) Potrebe za ulaganjima na ciljnim lokalitetima su tretirane na način da se rješavaju dugoročne posljedice poplava iz 2014. godine i ostvare ciljevi strategija/akcionih planova lokalnog integrisanog razvoja i 3.) Pruža se podrška za stvaranje novih radnih mjesta i generisanje prihoda u lokalnim zajednicama, posebno za povratnike i interno raseljena lica, domaćinstva pogođena poplavama u 2014. godini i druge ugrožene skupine.

4.2 Strategija intervencije i glavna područja djelovanja

Šira strategija intervencije je određena njenim specifičnim ciljem koji podrazumijeva istovremeno djelovanje na stimulanju dobre uprave i lokalne ekonomije u cilju osiguravanja boljeg pristupa javnim uslugama i tržištu rada za veliki dio populacije koja je u tom pogledu uskraćena. Stoga, uzajamnim djelovanjem u okviru svoje dvije ključne komponente – **1.) Komponente dobre lokalne uprave i 2.) Komponente ekonomskog razvoja i stvaranja novih radnih mjesta**, projekat će pokrenuti aktivnosti u okviru lokalne samouprave kako bi se osnažila lokalna demokratija, efektivnost i efikasnost pružanja usluga na lokalnom nivou, a istovremeno će provoditi intervencije ekonomskog razvoja kako bi se pružila podrška lokalnoj konkurentnosti i stvaranju novih radnih mjesta, sa fokusom na najranjivije grupe stanovništva. **Prilike za zapošljavanje za najugroženije, poboljšan pristup javnim uslugama i njihov kvalitet** su glavno „vezivno tkivo“ između specifičnih aktivnosti, tj. projektom se nudi kompleksan spoj intervencija u oblasti javne uprave i ekonomskog razvoja kojim će se indirektno ili direktno povećati prilike za zapošljavanje ili unaprijediti pristup javnim uslugama, uz fokus na najugroženije kategorije stanovništva na ciljnim lokalitetima.

4.3 Aktivnosti projekta

Kako bi se ostvario rezultat 1, projektom će se pružiti podrška **participativnom razvoju lokalnih strategija** na 13 lokaliteta, a uporedo s ovim procesom ojačat će se **partnerstva u zajednici**, čime će se pružiti doprinos ne samo usvajanju legitimnih razvojnih platformi koje obuhvataju socijalne, ekonomske i ekološke prioritete građana, već i pokretanju aktivnih pro-razvojnih lokalnih partnerstava. Ovi napori će dugoročno rezultirati aktivnijim angažmanom građanstva, boljim izražavanjem potreba socijalno isključenih skupina i povećanim povjerenjem javnosti u lokalne vlasti.

Kako bi se ostvarila sistemska poboljšanja u pogledu organizacijskog i finansijskog upravljanja jedinica lokalne samouprave, projektom će se pružiti podrška uvođenju **funkcije upravljanja razvojem**, koja neće samo olakšati provedbu lokalnih strategija, već će također postaviti temelje za dugoročno bolje rezultate, a time i veće zadovoljstvo građana. Nadalje, kako bi se pružila podrška lokalnim vlastima da provedu svoje lokalne strategije, projektom će se pružiti ograničena pomoć u pripremi tehničke dokumentacije (npr. studija opravdanosti, *cost-benefit* analiza...), čime će se doprinijeti **pripremanju niza infrastrukturnih projekata** spremnih za finansiranje iz vanjskih izvora.

Dok su organizaciona struktura i administrativni kapaciteti ključni za sveukupno uspješno pružanje usluga, kapacitet finansijskog upravljanja predstavlja još jedan bitan faktor za efikasno djelovanje. Uzimajući u obzir administrativne budžetske troškove i upravljanje općinskom imovinom te definirajući preporuke za otklanjanje značajnih uzroka budžetskih prekoračenja, projektom će se nastojati **poticati održivo smanjenje operativnih budžeta jedinica lokalne samouprave**, kao i **uvođenje modernih rješenja upravljanja komunalnim uslugama**, čime će se osloboditi finansijska sredstva za lokalni razvoj. Sve ove aktivnosti će biti dodatno podržane kroz prilagođeno jačanje kapaciteta za najmanje 350 izabranih zvaničnika i zaposlenih u organima lokalne samouprave. Kako ove intervencije iziskuju promjene u načinu rada jedinica lokalne samouprave, značajno je naglasiti da će se projektom zahtijevati puna posvećenost lokalnih kreatora politika, kao i olakšati nadzor lokalnih zajednica, a kako bi se osigurali trajni rezultati.

Kako bi se ostvario rezultat 2, pružit će se finansijska podrška za **realizaciju najmanje 20 lokalnih prioritetnih projekata** koje su iskazali građani i podržale njihove lokalne vlasti. Prema tome, ne samo da će se značajno doprinijeti unapređenju lokalne infrastrukture i usluga i povoljnog poslovnog okruženja, već će se pokazati da su potrebe stanovništva pretvorene u rezultate i da je njihov glas uvažan. Za identificiranje projekata koji potiču iz lokalnih strategija i direktno doprinose efikasnijem pružanju usluga koristit će se utvrđeni kriteriji odabira. U praksi, ova pomoć će također doprinijeti provedbi prioritetnih mjera rentabilnosti koje su definisale partnerske lokalne vlasti. Ukupno se očekuje da će oko 100.000 građana i oko 1.000 socijalno isključenih osoba (među kojima je najmanje 40% žena) ostvariti direktnu korist od poboljšane javne infrastrukture i boljeg sistema pružanja usluga.

Postojanje poticajnih strateških i finansijskih okvira je značajan preduslov za efektivni integrisani lokalni razvoj. Kako bi se uvećao efekat projekta, posebna pažnja će se usmjeriti na podršku funkcionisanju entitetskih fondova/mehanizama za finansiranje lokalnog razvoja⁵, kao **alata za finansijski poticaj viših nivoa vlasti u svrhu podrške lokalnom razvoju**, koje su od 2014. godine već uspješno vodile relevantne entitetske institucije tokom dva uzastopna ciklusa. Pored toga, nastojat će se ostvariti interakcija s institucijama na višim nivoima vlasti, koje su direktno nadležne za područja djelovanja projekta, kao što su entitetske agencije za zapošljavanje, entitetska resorna ministarstvima (za poljoprivredu, ekonomski razvoj i mala i srednja preduzeća, turizam itd.), a kako bi se omogućila ciljana finansijska podrška, pozitivno uticalo na sadržaj i izgled programa finansijske podrške za lokalni razvoj i ostvarile strateške akcije lokalnog razvoja u cijeloj zemlji, što će proizvesti pozitivne uticaje i izvan lokaliteta obuhvaćenih

⁵ U Federaciji Bosne i Hercegovine ovakav finansijski mehanizam je u sastavu Ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta koji njime upravlja i sufinansira ga, a podršku lokalnom razvoju pruža u smislu poslovne infrastrukture i lokalnog ekonomskog razvoja. U Republici Srpskoj finansijski mehanizam je zajednička inicijativa Ministarstva uprave i lokalne samouprave i Ministarstva finansija, a njime upravlja Investiciono-razvojna banka.

projektom. Djelujući na nivou finansijskih inicijativa viših nivoa vlasti koje imaju za svrhu podršku lokalnom razvoju, i to na temelju direktnih iskustava i potreba uz pristup od vrha prema dnu, ostvariće se efekti i van teritorijalnog opsega projekta i doprinijeti njegovoj ukupnoj održivosti.

Dok će se aktivnostima u okviru rezultata 1 i 2 stvoriti preduslovi i poticajno okruženje za ekonomski razvoj i razvoj privatnog sektora, aktivnosti **u okviru rezultata 3** će pružiti direktnu podršku mikro, malim i srednjim preduzećima i potencijalnim investitorima s ciljem povećanja ekonomske dinamike u odabranim lokalnim zajednicama, osigurati rast poslovanja ciljnih mikro, malih i srednjih preduzeća te kreirati nova radna mjesta i prilike za stvaranje prihoda, uključujući u taj proces dugotrajno nezaposlene i socijalno isključene (uz fokus usmjeren na povratnike, interno raseljena lica i dugotrajno nezaposlene). Kroz intenzivnu podršku prilagođenu specifičnim zahtjevima **mikro, malih i srednjih preduzeća te ruralnih domaćinstava iz prioriternih lanaca vrijednosti** unutar ciljnih područja, projektom će se nastojati umanjiti prepreke za rast u prioriternim ekonomskim sektorima i poticati stvaranje novih radnih mjesta/stvaranje prihoda. Na temelju lokalnih razvojnih strategija i nalaza brzih procjena u ciljnim područjima, projektom će se pružiti **podrška razvoju biznisa za najmanje 30 mikro, malih i srednjih preduzeća uključenih u 5 ciljnih lanaca vrijednosti, potrebne sirovine i materijali za proizvodnju, kao i poljoprivredne savjetodavne usluge za 300 malih poljoprivrednih proizvođača**, uz primarni fokus na pomaganje u stvaranju novih radnih mjesta/stvaranju prihoda i jačanje područne konkurentnosti. Naročita pažnja će se usmjeriti na pružanje **prilika za stvaranje prihoda među najugroženijim grupama stanovnika kojima je i najteže naći zaposlenje** – dugotrajno nezaposlenim i nezaposlenim socijalno isključenim licima. U tu svrhu, pružiće se **podrška lokalnim vlastima i lokalnim biroima za zapošljavanje**, kako bi osmislili i realizirali aktivne mjere zapošljavanja putem grant shema za javne radove koje za cilj imaju pružanje mogućnosti za kratkoročno zaposlenje za najmanje 300 dugotrajno nezaposlenih u ciljnim područjima. Štaviše, projektom će se osigurati proaktivna **podrška za privlačenje investicija** u ciljnim zajednicama, a putem istraživanja tržišta, proaktivne identifikacije potencijalnih investitora i olakšavanja njihove saradnje s lokalnim vlastima, kao i programa prekvalifikacije kako bi se odgovorilo na potrebe potencijalnog investitora, a s ciljem ostvarivanja najmanje 3 nove investicije.

4.4 Geografski obuhvat

Unutar projekta će se sarađivati sa **20 odabranih jedinica lokalne samouprave**, grupisanih u maksimalno 4 geografska klastera. Odabir partnerskih jedinica lokalne samouprave izvršit će se na osnovu **javnog poziva za iskazivanje interesa** uz izbalansiranu zastupljenost u oba entiteta/Distrikta Brčko i primjenom skupa programskih kriterija. Ovi kriteriji su: i) Step en oštećenosti stambenog fonda u jedinici lokalne samouprave usljed poplava iz 2014. godine; ii) Nivo prioriternosti jedinice lokalne samouprave u vezi sa rješavanjem pitanja povratka i interne raseljenosti; iii) Step en zaposlenosti u privatnom sektoru na nivou jedinice lokalne samouprave; iv) Broj preduzeća na 1000 stanovnika na području jedinice lokalne samouprave; v) Spremnost i motivacija jedinice lokalne samouprave za saradnju u toku realizacije projekta. Vodiće se računa i o potrebi jedinica lokalne samouprave da razviju lokalnu strategiju razvoja, kao i o sinergiji sa drugim projektima koje finansira Evropska unija na lokalnom nivou (Projekat lokalnih partnerstava za zapošljavanje koji provodi Međunarodna organizacija rada i Projekat lokalne konkurentnosti i malih i srednjih preduzeća koji provodi GIZ).

Imajući u vidu područnu prirodu intervencije i pokušaj da se unaprijedi konkurentnost datih oblasti, pri odabiru će se razmotriti angažman jedinica lokalne samouprave koje imaju snažnu ekonomiju i potencijal da djeluju kao pokretači ekonomskog razvoja za odabrani klaster. Stoga će proces odabira omogućiti angažman i onih jedinica lokalne samouprave koje su već pripremile lokalne strategije, a one će ostvariti korist od podrške uspostavi/jačanju funkcije upravljanja razvojem, jačanju efektivnosti i efikasnosti pružanja usluga na lokalnom nivou i unapređenju infrastrukture. One će, takođe, učestvovati u ekonomskim aktivnostima koje će se podržati projektom.

4.5 Ciljne grupe i krajnji korisnici

Projekat će u skladu sa svojim ciljevima i specifičnim aktivnostima obuhvatiti sljedeće ciljne grupe:

- **20 jedinica lokalne samouprave:** pružit će se podrška odabranim jedinicama lokalne samouprave i njihovim zajednicama kako bi razvile integrisane lokalne strategije (u oko 13 općina/gradova) i osnažile efektivnost i efikasnost pružanja usluga kroz angažman partnerstava za lokalni razvoj, uvođenjem funkcije upravljanja razvojem, uvođenjem oglednih rješenja za modernizaciju pružanja usluga upotrebom informacijskih i komunikacijskih tehnologija te jačanjem mjera rentabilnosti. Nadalje, projektom će se pružiti podrška poboljšanju lokalne infrastrukture na osnovu prioriteta definisanih strategijom lokalnog razvoja kao i preporuka za unapređenje efikasnosti pružanja usluga. Partnerske jedinice lokalne samouprave biće izabrane javnim pozivom.
- **30 mikro, malih i srednjih preduzeća i 300 ruralnih domaćinstava** (među kojima je najmanje 50% iz kategorije najugroženijih grupa stanovništva) u partnerskim jedinicama lokalne samouprave: jačat će se proizvodni kapaciteti osiguranjem podrške u skladu sa utvrđenim potrebama (tehnička pomoć, imovina i infrastruktura malih razmjera, usluge razvoja biznisa) te pružiti ekonomska pomoć zasnovana na procesima za mikro, mala i srednja preduzeća, u cilju jačanja produktivnosti na osnovu pristupa koji podrazumijeva lanac vrijednosti. Odabir korisnika će se izvršiti tematskim javnim pozivima za podršku za prioritetne lance vrijednosti u ciljnim lokalitetima, kao i očuvanje radnih mjesta i konkurentnost.
- Najmanje **50 organizacija civilnog društva i neformalnih grupa građana u ciljnim zajednicama:** projektom će se uložiti naponi da se olakša uspostava i aktiviranje partnerstava za lokalni razvoj, kao mehanizma za participativni lokalni razvoj, čime će se okupiti predstavnici civilnog društva, lokalnih institucija, medija i akademske zajednice.
- Oko **5.000 članova socijalno isključenih i ugroženih grupa** (npr. povratnici, interno raseljena lica, nezaposlene žene, starije osobe, Romi, osobe s invaliditetom, dugotrajno nezaposleni itd.) u ciljnim zajednicama će ostvariti korist od snažnijeg angažmana u lokalnom javnom odlučivanju, poboljšanog pristupa javnim uslugama i njihovog kvaliteta, stvaranja prihoda i prilika za zapošljavanje.
- Najmanje **3 relevantne institucije s viših nivoa vlasti:** uložiti će se naponi da se potaknu institucije vlasti i javni mehanizmi finansiranja s viših nivoa vlasti da kanališu raspoložive javne resurse za lokalni razvoj na osnovu lokalnih strateških prioriteta i tako doprinesu što djelotvornijoj provedbi lokalnih razvojnih strategija.

Među potencijalnim indirektnim korisnicima projekta biće više od 300.000 ljudi.

4.6 Metodologija

Provedba projekta bit će uslovljena sa nekoliko značajnih faktora koji će stvarati mogućnost za ostvarenje maksimalnog efekta u svim projektnim komponentama.

Sinergija intervencija podrazumijeva međusobnu povezanost ključnih intervencija Projekta kako u smislu teritorijalog fokusa tako i u vidu komplementarnog poboljšanja kapaciteta lokalne uprave za upravljanje lokalnim razvojem, pružanje javnih usluga, privlačenje sredstava iz drugih izvora i njihovo namjensko trošenje, ulaganje u infrastrukturu, ekonomski razvoj i kreiranja prilika za nova zapošljavanja/stvaranje prihoda.

Uspostavom geografskih klastera nastoji se osigurati: i) prilagođavanje podrške konkretnim okolnostima, potrebama i potencijalima datih područja, ii) oslobađanje i pokretanje potencijala konkurentnosti datih područja primjenom pristupa zasnovanog na lancima vrijednosti, iii) poticaj za međuopćinsku saradnju i umrežavanje različitih lokaliteta i područja. Za pružanje podrške odabranim

područjima od značaja će biti terensko pristustvo i korištenje infrastrukture regionalnih ureda UNDP-a u odabranim područjima.

Djelujući prvenstveno na lokalnom nivou, projektom će se osigurati uspostava **čvrstih veza sa strateškim i finansijskim okvirima viših nivoa vlasti**. Nadalje, koristeći princip uvjetovanosti, projektom će se obezbijediti finansijski resursi isključivo za realizaciju legitimnih lokalnih prioriteta definisanih lokalnim razvojnim strategijama. Dugoročno posmatrajući, lokalne razvojne strategije će služiti kao investicijske razvojne platforme za lokalne vlasti, više nivoe vlasti i međunarodnu zajednicu.

Kako bi se omogućila usklađenost sa politikama na višim nivoima vlasti i dugoročna održivost projektnih rezultata te prenos njihovog efekta na cijelu zemlju, pažnja će se usmjeriti na jačanje specifičnih politika i finansijskih alata viših nivoa vlasti u relevantnim sektorima (kao što su lokalni razvoj i kreiranje novih radnih mjesta). Ovakav pristup će omogućiti djelovanje s viših ka nižim nivoima vlasti, putem javnih finansijskih shema pružajući ciljni i integrisani doprinos lokalnom razvoju u cijeloj zemlji.

U projektu će se **primijeniti pristup prenošenja odgovornosti na lokalne vlasti kao uvjet bez kojeg nema održivog lokalnog razvoja** i trajnih efekata intervencije. Odgovornost lokalnih vlasti će se izraziti kroz: i) obavezanost partnerskih jedinica lokalne samouprave na ciljeve i aktivnosti projekta, ii) direktni angažman i sufinansiranje aktivnosti projekta (uključujući i javne i privatne aktere), iii) konkretna rješenja i odgovornosti u smislu održivosti (održavanje i funkcionalnost) ulaganja u ciljnim područjima.

Projekat će **promovirati uspješne pristupe na polju lokalnog razvoja** (lokalno planiranje, upravljanje razvojem, lanci vrijednosti itd.) i naslanjati se, gdje je to moguće, na već uspostavljene participativne mehanizme. Aktivnosti vezane za unapređenje lokalne samouprave će u potpunosti iskoristiti postojeće javne okvire, sisteme i procese.

U svim aktivnostima projekta također će se **primijeniti inkluzivni pristup temeljen na partnerstvu** koji će se najviše očitovati kroz: i) participativne procese planiranja razvoja, ii) uspostavu i rad partnerstava za lokalni razvoj, iii) područna (međuoćinska) ulaganja i inicijative, iv) angažman zajednica kroz objavljivanje informacija u vezi s projektom i konsultacije s lokalnim zajednicama o pitanjima od značaja za njih, v) naročit fokus usmjeren na iskazivanje i posebnu prilagodbu podrške socijalno isključenim i ranjivim grupama stanovništva.

Energetska efikasnost u javnim ustanovama i obnovljivi izvori energije će se u odgovarajućim slučajevima poticati u cijelom projektu, čime će se upravljati ugljičnim otiskom i umanjiti troškovi rada.

Projektom će se nastojati stvoriti dodatna vrijednost u smislu **stvaranja novih radnih mjesta** kroz niz finansijskih grant shema, nastojeći u najvećoj mjeri uključiti pružatelje usluga sa ciljnih lokaliteta za pružanje usluga/radova, kao i pomažući privremeni angažman nezaposlenih osoba u realizaciji projekata koji se finansiraju iz grant shema.

Kao jedan od glavnih principa implementacije, **rentabilnost** će se ostvarivati putem: i) poboljšanog upravljanja javnim finansijama u partnerskim jedinicama lokalne samouprave, čime će se ostvariti pozitivan uticaj na efikasnost lokalnog pružanja usluga, ii) primjene principa ostvarene vrijednosti za uloženi novac u otvorenim i konkurentnim procesima nabave, iii) pružanja pomoći u vidu obuke i razvoja kapaciteta slijedeći princip formiranja klastera partnera, a kako bi se osigurala ekonomija obima i iv) kombinovanja finansijskih resursa s drugim tekućim intervencijama na ciljnim lokalitetima.